

Nr 2

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 riksdagsordningen lagutskott åliggande granskningen av militieombudsmannens ämbetsförvaltning har båda kamrarna till lagutskott hänvisat militieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna berättelse angående militieombudsmansämbetets förvaltning under år 1966.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från militieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diariumer, vilka år 1966 förts i nämnda expedition, dels protokoll över militieombudsmannens inspektioner under året, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte har militieombudsmannen företrätt inför utskottet och lämnat kompletterande upplysningar och synpunkter i vissa ärenden och har på särskild begäran handlingarna rörande vissa av militieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet till handa.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

I ämbetsberättelsen meddelas till en början att militieombudsmannen Hugo Henkow åtnjutit semester under tiden den 3—den 4 januari, den 4—den 7 april, den 23—den 27 maj, den 11—den 29 juli, den 15—den 19 augusti och den 7—den 11 november samt tjänstledighet på grund av sjukdom under tiden den 28 februari—den 4 mars 1966. Jämlikt 24 § första stycket i förenämnda **instruktion har militieombudsmansämbetet** under ifrågavarande tid föreståtts av den för Henkow utsedde ställföreträdaren, hovrättsrådet Gunnar Thyresson. Med stöd av bestämmelserna i 24 § andra stycket i instruktionen har militieombudsmannen, enär arbetets behöriga gång det krävt, åt Thyresson uppdragit att under tiden den 10 januari—den 11 februari, den 16 februari, den 5 maj, den 13—den 17 juni samt den 28 november—den 9 december 1966 handlägga vissa till honom överlämnade ärenden.

Inspektionsresor har av militieombudsmannen företagits till Västernorrlands, Gävleborgs, Stockholms, Uppsala, Västmanlands samt Blekinge län. Militieombudsmannen har också för inspektion besökt vissa militära enheter i Stockholm. Under tid då militieombudsmannen åtnjutit ledighet har Thyresson företagit en inspektionsresa till Norrbottens län.

Vid inspektionerna av truppförband och andra militära enheter har uppmärksamhet särskilt ägnats rättsvården därstädes, expeditionstjänsten, beskaffenheten och vården av byggnader med tillhörande anordningar och deras lämplighet för avsett ändamål, förläggningsförhållanden, mathållning, sjukvård, personalvårdsverksamhet, vården av intendentur- och tygmateriel, anordningar i samband med förekommande verkstadsdrift samt planläggningen av verkskydd. Besök har avlagts i militärhäktena vid förbanden. Granskningen av de judiciella handlingarna har omfattat disciplinmålsprotokoll, tillrättavisningsförteckningar och andra handlingar som har avseende å den militära straff- och processlagstiftningen samt därtill anknyttande föreskrifter. Vid besök å militärsjukhusen har sjukredovisningshandlingarna granskats. Granskning har vid inspektionerna tillika skett av handlingar rörande upphandling och redovisning av materiel av olika slag även som av räkenskaper för marketenterier, varjämte förskottsmedel inventerats, kontroll företagits angående bevakning av utestående fordringar och införselräkenskaper granskats. Vidare har å mobiliseringsavdelningar och inskrivningsexpeditioner granskats där förvarade personalredovisnings- och mobiliseringshandlingar.

Besöken hos domstolar och åklagarmyndigheter har avsett inspektion av handläggningen av militära mål. Därvid har bland annat undersökts i vad mån kravet på skyndsamhet vid behandling av målen beaktats.

Vid inspektionerna har militieombudsmannen i regel biträttts av byråcheferna vid militieombudsmansexpeditionen. Därjämte har vid inspektionerna anlåtats en intendentur- och en tygsakkunnig officer samt för granskning av personalredovisnings- och mobiliseringshandlingar en härutinnan sakkunnig officer.

Över de under år 1966 handlagda ärendena lämnas i ämbetsberättelsen följande översikt.

»På sätt militieombudsmannens ämbetsberättelse till 1966 års riksdag utvisar kvarstod vid början av år 1966 från år 1965 balanserade ärenden till ett antal av	123
Under år 1966 har tillkommit ärenden till följande antal:	
enligt allmänna diariet	696
enligt hemliga diariet därutöver	58
Sammanlagda antalet ärenden, som förelegat under år 1966, har alltså utgjort	877
De ärenden, som tillkommit under år 1966, har utgjorts av:	
ärenden inkomna från myndighet.	12
ärenden uppkomna genom klagomål eller andra framställningar från enskilda	121

ärenden uppkomna vid inspektioner eller eljest i samband med militieombudsmannen åliggande granskning	606
ärenden berörande militieombudsmansämbetets organisation och förvaltning m. m.....	15
	<hr/>
	Summa 754

Av de från år 1965 balanserade 123 ärendena hade 6 ärenden inkommit från myndighet, 46 ärenden uppkommit genom klagomål eller andra framställningar från enskilda samt 69 ärenden uppkommit vid inspektioner eller eljest i samband med militieombudsmannen åliggande granskning. Två ärenden tillhörde gruppen 'militieombudsmansämbetets organisation och förvaltning m. m.'.

Till behandling under år 1966 har alltså förelegat 18 ärenden som inkommit från myndighet, 167 ärenden som uppkommit genom klagomål eller andra framställningar från enskilda, 675 ärenden som uppkommit vid inspektioner eller eljest i samband med militieombudsmannen åliggande granskning samt 17 ärenden berörande militieombudsmansämbetets organisation och förvaltning m. m., tillhoppa 877 ärenden.

Av dessa 877 ärenden har

till annan myndighet överlämnats	8
utan åtgärd avskrivits	9
på grund av återkallelse avskrivits	5
efter vederbörandes hörande eller eljest verkställd utredning avskrivits	143
på grund av att klagande erhållit gottgörelse eller rättelse eljest vunnits blivit avskrivna	172
föranlett åtal (varav 1 icke avslutats)	6
föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning	1
föranlett erinran om begånget fel eller annat påpekande	250
föranlett framställning till Konungen eller annan myndighet (vilka icke avslutats)	4
föranlett yttrande till Konungen eller annan myndighet	3
föranlett annan åtgärd	149
och var vid 1966 års utgång	
under utredning	107
på prövning beroende (förutom ovannämnda 1 + 4 icke avslutade ärenden)	20
	<hr/>
	Summa 877

Av hela antalet under år 1966 till behandling föreliggande ärenden (877) har sålunda under året slutbehandlats 745 och till år 1967 balanserats 132.

Av åtalen och de disciplinära åtgärderna, avseende sammanlagt 16 personer, var vid 1966 års början ännu icke slutligt avgjorda	11
tillkom under år 1966	5
	Summa 16

Av dessa åtal och disciplinära åtgärder blev under år 1966 slutligt avgjorda	15
var vid 1966 års utgång ännu icke slutligt avgjort	1
	Summa 16»

Förutom en sammanställning över ärenden uppkomna genom klagomål eller andra framställningar från enskilda upptager ämbetsberättelsen såsom bilagor:

redogörelse för åtal och åtgärder för disciplinär bestraffning,
redogörelse för vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller åtgärd för disciplinär bestraffning,

redogörelse för framställning till Konungen samt

redogörelse för yttranden till Konungen och departementschef.

I redogörelsen för vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller åtgärd för disciplinär bestraffning, har i huvudsak medtagits sådana ärenden vilka på grund av de däri föreliggande spörsmålen ansetts ha intresse utöver de enskilda fallen.

Det sakregister, som var fogat vid den till 1966 års riksdag avgivna ämbetsberättelsen, har nu utökats till att avse jämväl de ärenden för vilka redogjorts i innevarande års berättelse.

Utskottet. Vid den granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehått, har icke någon anledning till anmärkning förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen anmäler.

Stockholm den 7 februari 1967

På första lagutskottets vägnar:

INGRID GÄRDE WIDEMAR

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Erik Svedberg, Hjorth, Ernulf, fru Lindström, herrar Schött och Gösta Jacobsson samt fru Lilly Ohlsson;

från andra kammaren: fru Gärde Widemar, fru Johansson, herrar Ekström i Björkvik, Svensson i Vä, fröken Bergegren, fru Lindekvist, herr Wiklund i Stockholm och fru Heurlin.